

CIJENA lista: U preplati za štavu god. K 36—, za polugodište K 18—, tromjesečno K 9—, mje- sečno K 360, u malo- prodaji 12 f. pojedini broj. UGLASI primaju se u upravi lista trg Gutoza 1.

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIC u Puli, trg Gutoza 1. Uredništvo: Slavanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Ruko- piši se ne vraćaju. ::

godina III.

U Puli, subota 1. prosinca 1917.

Broj 362.

AUSTRO-UGARSKI MATNI IZVJEŠTAJ.

: Beč, 30. (D. u.) Službeno se javlja:

Talijansko bojište.

U Mletačkoj topnička vatrica izmjenične ja- kosti.

Istočno bojište

Nepromišljeno.

Albanija.

U noći su na 28. o. m. proveli na donjoj Vojusu bosansko-hercegovački lovci uspješan pothvat. Pregazili su rijeku, duboku poput čovjeka, prodrići do druge talijanske crte te dopremili zarobljenika i mnogobrojnog ratnog pri- bora.

Poglavnica generalnog stožera.

NJEMAČKI MATNI IZVJEŠTAJ.

: Berlin, 30. studenoga. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: U Flandriji su se razvili popodne od Houthoulsterske šume do Zandwoerde žestoki topnički bojevi, koji su se osobito s obje strane Poelcapelle i sjeverno od Gheluvelta vodili najvećom

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI.

Talijanski:

: 29. studenoga. Uzduž položaja fronte vatra obostranog topništva. Na donjoj Plavi bubijskoj vatra naših baterija na ploveće neprijateljske nizane.

Albanija. Ujutro je dne 28. studenoga bio uz krvave gubitke spoj neprijatelju odbijen neprijateljski pothvat na utoku Susite i Vojuse.

Francuski:

: 28. studenoga, popodne: Topnički bojevi sjeverno od Alsne i u Argonima, na desnoj obali i u odaječku Chambrettes.

Istočno bojište, 27. studenoga: Na čitavoj je fronti bio dan miran, osim u okolici Dojrana, gdje je topnička borba uz prekide nanovo oživjela. U okolici su Bitolja naši puščani strojevi oborili neprijateljsko lijetalo.

Engleski:

Iz Palestine, 25. studenoga. General Allenby javlja: Naše promaknute Izvidničke čete, koje su prešle na sjevernu obalu Nahr el Audža četiri milje sjeverno od Jaffe, bježu potisnute neprijateljskom pješadijom. Sada držimo južnu obalu i štitimo prelaze; jahače su čete zaposjele Bittir, Tatini i Ain-Karim (3 i po milja (5–6 km) zapadno od Jerusalima. Jaki turski odjeli četa drže u posjedu gorovito područje zapadno od Jerusalima, a šite prema sjeveru cestu Jerusalim-Siham.

28. studenoga. Kroz cijeli se dan nije na bojnoj fronti kod Cambrai-a dogodilo ništa od osobitega značenja: Rano ujutro pokušao je neprijatelj dva napadaja protiv naših jaraka u susjedstvu Aviona južno od Lensa, oba je puta bio odbijen. Prigodom poduzeća ophodnja pri- vedenosmo nekoliko zarobljenika. Na fronti kod Yperna traje djelatnost neprijateljske artillerije, istočno od Yperna bježi se žestoka. Unatoč tomu, da je dne 27. gotovo cijeli dan bio jaki vjetar i kišovito vrijeme, provela su ipak naša lijetala nekoliko važnih izvidničkih peduzeća. Topovska djelatnost bježi slaba. Neprijateljske su čete u strjeljačkim jarcima bile puščanim strojevima opstrjeljivane iz uzduha. U noći bila je uz oliju izbačena tona bomba na kolodvor Menin. Jedno je od naših lijetala neizvjestno.

Iz Istočne Afrike. Tijek operacija od 21. o. m. bježi se ovaj: Njemačka borbena sila, koja je bila protjerana iz Simbasa u dolini Kitangari mora da se nalazi, kako javlja, u blizini rijeke Rovum sa malom množinom živeža i municije. U izvještaju od dne 20. i 23. studenoga spomenuta njemačka četa pod pukovnikom Tafelom, koja se kretala, kako bjejavljeno, iz kraja kod Mabende u pravcu prema jugu, bjezapletena u blizini Mandebe 38 milja jugozapadno od Livale od

žestinom. Naši su nasrtajni odjeli prodrići u bližini obale i u pojedinim odsjećima bojišta u neprijateljske crte i zarobili mnogo Francuza i Engleza. Kod Armentieresa, Lensa i jugoistočno od Arrasa pojačana topnička djelatnost. Na bojištu su kod Cambraia navalili Englezzi ranim jutrom iža žestoke topničke djelatnosti na naše položje zapadno od Bouriona. Bili su odbijeni uz teške gubitke. Popodne je topnička djelatnost između Inchyja i Fontaine opet znatno ojačala. U okolini je St. Quentin bilato topnička djelatnost živilnija negoli prijašnjih dana.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: Pothvat je nasrtajnih četa sjeverno od Braye imao potpuni uspjeh, te je unio zarobljenika. Na obje bl. obale Meze vatrica od vremena do vremena oživjela.

Bojna skupina nadvojvode Albrechta: Na mnogo mjesta, osobito u Sundgau-u živilna djelatnost Francuza. — Od 24... m. izgubljena naši protivnici u zračnim borbama i uslijed sastreljivanja sa zemlje 30 ljetala i 2 pripeta zrakoplova. Poručnik je Buckler izvojevac svoju 30., poručnik Böhm svoju 24., a poručnik Klein svoju 21. pobedu u zraku.

Na istoku, u Makedoniji, kao i u Italiji nikakove veće bojne djelatnosti.

Prvi majstor glavnog slijela Ludendorff.

engleskih raštrkanih bojnih sila dne 15. i 16. studenoga u boj. Okretno bje pritisnuta u jugoistočnom pravcu prema Newall; očito bježe, da ona ne znađe, e se taj prostor nalazi već u našim rukama. Dne 27. studenoga predao se pukovnik Tafel bez uvjeta zajedno sa 12 časnika, 6 sanitetnih časnika, 92 Nijemca ostalih časti, 1212 Askaričana i 2200 urođenika.

* Mađarska politika glede naseljivanja. U izvještaju je ugarskog ministarstva za poljodjeljstvo zabilježena listina državnih imanja, koja bi se imala prodati. Radi se o imanjima u vrijednosti od devet i pol milijuna kruna. Ta imanja leže u rumunjskim županijama, i samo Lomničko je područje slovačko. Vlada kani na ovaj način u rumunjskim i slovačkim okružjima naseliti što više mađarskih naseljenika. Prodaja državnih imanja stoji u savezu sa naredbom o novoj politici glede naseljivanja u nemadžarskim okružjima.

* Čeoni protiv mlra putem operazumka. Reuterov ured javlja: Ministar za blokadu, lord Robert Cecil, držao je u Norwihu govor, u kojem je naglasio, da nikako ne može da osigura Englesku, dok Njemačka ne bude konačno poražena.

* Ratna Izjava Compersova. Prema nekoj vijesti Havasa iz Buffala bio je Compers izabran predsjednikom američkog radničkog saveza. Podvodom svojeg opetovnog izbora izjavio je, da radnici zapada moraju doprijeti, da se rat nastavi dalje do konačnog triumaфа.

* O pariškoj konferenciji. „Temps“ potvrđuje, da će francuska vlada prigodom otvorenja konference alijiraca u Parizu predložiti, kako bi se sveopćem izjavom ustanovile opasnosti, kojima je Rusija bila izložena po časovitim vlastodršćima uzurpatorima u Petrogradu. Radit će se takodjer o tome, da se ustanovi i upamti e je Rusija prekršila savezništvo, jer nastoji započeti pregovaranja o separatnome miru s neprijateljem, te objavlja dokumente, koji bi se imali da objave jedino u slučaju sveopćeg zaključka. „Temps“ dodaje k tome, da Francuska, koja je bila u ratu saveznica Rusije, imade zato važnih razloga, da se prituži, te je potpuno pripravna da dade inicijativu k protestu, kojemu mora da pridoda svoje osobite pritužbe.

* Naš pljen u Italiji. Ugarskim je stručnjacima povjerila bila vojna uprava procjenu talijanskog pljena. Jedan je od tih stručnjaka priopćio zastupniku lista „Az Est“: Zaplijenjeno je na milijune po vojnicima odbačenih odora, čiste hrpe pamuke i najskuplje svilene robe, ne gledajući na silne množine živeža. Ključ za razdoblju se još nije našao, no nadležni faktori sad nastoje, da pljen pravedno porazdijele između Austrije, Ugarske i Njemačke.

Jugoslavenska politika.

„Prebjegli kralj“. — O izbornoj reformi u Hrvatskoj-Slavoniji. — Novi režim kod „Hrvatskog Dnevnika“. — Protiv namjesniku Claryju. — Uzajamna kooperacija Čeha i Jugoslavena.

„Jugoslovan“ u vrlo duhomotom članku o dru. Šusteriću pod naslovom „Ubežni kralj“ (Kralj na bijegu) piše između ostalog i ovo: „(Dr. Šusterić) ima u protivstvju s ogromnom većinom slovenskoga naroda a napose kranjske „Slovenske ljudske stranke“ u svojoj najbližoj okolini ljudi, koji ne vjeruju u deklaraciju, nijesu za nju, nazivaju je prenaglot, premalo realnom, utopljenom, predbacuju joj da je protivaustralska i s paklenskom zlobom dire po narodu vijesti, da su zadnje zile revizije u Kranjskoj kazna za deklaraciju. Dobro znamo, kako je vladivo Šusterićev istup i kako joj je na putu naša deklaracija, vidi koja bi rado vidiela, da se naš narod iz smrzi oca naše ideje nezaboravnoga dra. Kreka okreće k drugu. Šusterić. Ono vidi, koja je uvjerenja, da dr. Šusterić ima većinu slovenskoga naroda za svoju osobu, ono vidi, koja po svojim podredenim organima širi u narodu vijesti, da je dr. Šusterić bio „prisiljen“ potpisati deklaraciju. Dobro znamo kako to godi hrvatskim franjevcima, najvećim škodljivcima naše ideje, s kojima dr. Šusterić ima vrlo tješne veze i razgovore. Što mi možemo, ako nam se kod tih Šusterićevih svezda nadaje poznata rečenica: „Kaži mi, a kime se družiš, i kazat će ti, kakav si.“

„Hrvatska Riječ“ donosi: Po novoj izbornoj reformi imade 77 hrvatskih kotara, od srpskih i 13 mješovitih kotara. U 77 hrvatskih izbornih kotara svuda je golema većina hrvatskih izbornika, i to u 34 kotara iznosi ta većina 90 do 110 po sto, u 14 kotara 80 do 90 po sto, u 8 kotara 75 do 80 po sto. To znači, da u 56 kotara iznosi hrvatska većina preko tri četvrtine. U 14 od tih kotara iznosi hrvatska većina 60 do 75, a snimo u 7 kotara 50 do 60 postotaka. U 13 mješovitih kotara imaju Hrvati relativnu većinu u 10 kotara. Nijemci u 2, a Srbi u 1 kotaru (u Staroj Pazovi). Vidimo dakle, da su Hrvati odlučujući faktor i u 13 mješovitih kotara, što zajedno sa 77 hrvatskih kotara iznosi 90 kotara. U 30 srpskih kotara imaju Srbi samo u jednom kotaru većinu od 90 do 100 po sto. U 6 kotara imaju većinu od 80 do 90 po sto, u 2 imaju većinu od 75 do 80 po sto, u 12 imaju većinu od 60 do 75 po sto, a u 9 imaju Srbi većinu od 50 do 60 po sto. Prema ovim brojkama odlučuju Hrvati u 12 srpskih kotara, u kojima imaju iznad 20 postotaka Hrvata. Srbi odlučuju u 11 hrvatskih kotara, u kojima imaju iznad 20 posto Srba.

„Ninive“ donose: Novi urednički režim kod „Hrvatskoga Dnevnika“ hvali se velikim dojmom, što ga je doživjelo „izjava“ po svim hrvatskim zemljama. Tu se pišta o „uslužu i odobravanju“, tu se govori, kako je „izjava“ i u Zagrebu „naljeđa na osobitu pažnju“. Kako je to silno „odobravanje“ u Bosni, vidi se najbolje po tome, što „Hrvatski Dnevnik“ na uvodnom mjestu debelin slovinu poziva ljudi, da se za Boga miloga što prije upisu u novo društvo. Kod ovoga je poziva veoma paumenta opaska, da se imena pristaša ne će objelodanjivati, jer bi ljudi iz broja lagano mogli zaključiti na veliko ogorčenje, što ga je „izjava“ izazvala u Bosni. Ipak je uredništvo protiv ovoga zavjeta u istom broju sagrlješilo, jer objelodanjuje debelim slovinama jedno jedino ime župnika Kopića. To je do sada valjada jedini pristaš u Bosni. Koliko ogromno oduvjetovanje vlada za „izjavu“ u ostalim našim zemljama, svjedoči sve naše novinstvo, koje je pozdravilo novi pravac u Bosni sa zgražanjem. Ipak su do sada dvojica telegrafirala iz Hrvatske, od kojih je prvi bio nekada jedan od voda srpsko-hrvatske koalicije, a drugi, kojemu politika nikako ne ide od ruke. Obojica su iz grupe „triumvirata“.

Po odlučnom koraku, što su ga morali u Beču poduzeti slovenski zastupnici iz Štajerske proti Štajerskom namjesniku Claryju, pozvao je ovaj k sebi zem. odbornika dr. Verstovška te mu predložio sastanak, kod kojega bi imao prisustvovati i načelnik Jugoslav. kluba, dr. Korošec, a to u svrhu rješenja političkih pitanja obzirno na slovenski dio Štajerske. Zastupnici, dr. Korošec i dr. Verstovšek odgovorili su na ovaj poziv dne 25. t. m. na slijedeći način: „Vaša ekscelencija! Obzirno na razgovor, koji se je nedavno vršio radi daljnjih pregovora, usudujemo si Vašoj ekscelenci javiti, da sa zahvalnošću otklanjamo svaki razgovor, jer se razna obećanja i pogodbe i onako ne izvršuju.“

Glede uzajamne kooperacije Čeha i južnih Slavena prvo je iskušenje za obje velike slavenske grupe, dnevni red ovoga tjedna. Taj dnevni red opseže nagodbu s Ugarskom i mandate osudjenih zastupnika, kao i zakon o zastiti bijegunaca te osnova zakona o kompetenciji vojnih sudova. Češki je savez pozvao sve svoje članove u Beč, a isto su tako pozvani i svi članovi južnoslavenskog kluba. Unatoč krize, koja je nastala među slovenačkim strankama, očekuje se, da će se tome pozivu odazvati i dr. Šusterić i Jaklić. U petak će biti predkonferencije svijetu 60 delegata iz gospodske i zastupničke kuće austrijske, da se ugovore sve formalnosti, radni program, kao i razdjeljenje raznih mandata u austrijskim delegacijama. Sto se tiče slavenskih stranaka, to se zna, da hoće predsjedniku češkoga saveza Stanjeku ponuditi predsjedničko mjesto vojnoga odbora, a predsjedniku južnoslavenskoga odbora predsjedništvo u bosanskom odboru. Do sada se zna, da su češki, južnoslavenski i rusinski delegati odlučili, da ne će privlati ni jednoga referata.

Ministar-predsjednik o miru.

B e d. 30. (D. u.) Zastupnička kuća. U početku današnje sjednice podao je ministar-predsjednik dr. vitez pl. Seidler slijedeći izjavu: Kako je visokoj kući poznato iz službenog izvještaja c. i k. dop. uređa, prihvatala je c. i k. vlada poziv ruske vlade, koji se tiče bezodvlačnog pregovaranja o primirju i općem miru. (Živahno, trajno odobravanje.) C. i k. vlada je u smislu ponovnog objavljenog stanovišta odlučna, da pregovaranja, koja se imaju započeti, vodi u duhu izmirenja, (Odobravanje) jer ona namjerava, da što prije postigne mir, koji bi imao da u budućnosti omogući povjerljivo suradjivanje naroda. Kako se već vidi iz jučer objavljenog odgovora vanjskog ministra na vladu ruske republike, izjavila se je austro-ugarska vlada pripravnom, da stupi u pregovaranja o općem miru. (Živahno, trajno odobravanje.) Kod tih pregovaranja, nastojat će austro-ugarska vlada, da dođe do mira s onim državama, koje se izjave pripravnima, da na temelju poziva, koji je izrađao iz Rusije, sklope mir, koji će biti za sve skupine, koje će sklapati ugovore, jednakom častan, te će biti proveden po načelu „bez teritorijalnih i gospodarskih nasilja“. (Živahno odobravanje i pljeskanje.) Austro-ugarska će vlada priznati svim državama, koje budu s njom sklapale mirovne ugovore, pravo, da se onim narodima, koji nisu pripadaju, dade potpuna sloboda određivanja svoje državne budućnosti, te će se suzdržati od svakog umješavanje u njihove državne odnose, ali s druge pak strane zahtijevamo, da izostane svako umješavanje u našu vlastitu državnu organizaciju. (Živahno odobravanje i pljeskanje.) Ja sa svog stanovišta kao austrijski ministar-predsjednik moram pri zaključku da naglasim, da država, kao što je naša, koja imaju zastupničku kuću, koja je izabrana jednakim, sveopćim i ravnim pravom glasa, može s pravom tvrditi, da posjeduje zastupstvo naroda, kakvo se više demokratsko uopće može jedva da zamisliti, te da su za to podane sve predpostavke, da sama posebli odredi političkom sudbinom naroda u državi. (Živahno trajno odobravanje i pljesak.) Time, držim, je odgovoren i na upite, koji su sa jedne strane bili podastri od gosp. zast. dr. Adlera, dr. Seltza, Pernerstorffera i drugova, a s druge strane od zast. Finka, dr. Waldnera, dr. Sylvestra, Pantza, Knirscha i drugova. (Dugotrajno odobravanje i pljeskanje.) Nato govor predsjednik kuće te izvodi:

Visoka kućo! Saopćenja gospodina ministra-predsjednika nemogu u tom času biti predmetom vijećanja i zaključivanja. No, ja sam uvjeren, da govorim u smislu nas svih, ako dajem izraz našoj zajedničkoj radosti radi toga, da je učinjen prvi korak, koji vodi k svršetku ljudskog klanja (Živahno odobravanje) i da smo došli bliže željkovanom miru. Ali mir nije ni izdaleka još postignut. Mi se u tome ne smijemo zamamljivati. No, ja sam uvjeren, a molim, da sv svih istog uvjerenja, da poslije koraka, što gaje poduzela ruska provizorna vlada i koji je od središnjih vlasti u potpunom medjusobnom sporazumu (Živahno odobravanje) dosljedno uvijek pokazivanoj pripravnosti za mir prihvaćen, neće nitko, pa ni najgori antantin ratni huškač, htjeti i dalje nositi odgovornost za ubilački rat. Neka ovaj prvi korak bude blagodat za našu domovinu, neka ovaj prvi korak doskora donese našoj domovini toliko željeni mir. (Živahno odobravanje.) — Upit zastupnika dr. Adlera, Pernerstorffera, Seitza i drugoga glasi: Je li vlada pripravna, da prihvati poziv ruske vlade, da se odmah započnu pregovaranja o primirju i o općem miru; jeli pripravna voditi pregovaranja i postaviti si kod ovih pregovaranja za cilj opći, za sve ratujuće skupine jednakom častan mir sporazuma bez osvajanja i bez ratnih odšteta u duhu prava samoodređenja naroda? Upit zastupnika Funka, dr. Waldnera, dr. Sylvestra, Pantza, Knirscha i drugova glasi: Velikim smo zadovoljstvom uzeli na znanje, da je sadašnja ruska vlada ponudila središnjim vlastima mir. Izjavljujemo, da smo posve sporazumi sa odgovorom, što ga je dao Njeg. ekscelentac c. i k. ministar vanjskih poslova grof Czernin i kancelar naše saveznice Njemačke. Potpisani pitaju Njeg. ekscelentu gospodina ministra-predsjednika, da li je Njeg. ekscelent pripravan, da ova upit saopćiti i Njeg. ekscelentu gospodinu ministru vanjskih poslova.

* Iz Italije. Kako talijanski listovi javljaju, premještena je trgovacka komora iz Mletaka u Fiorencu, a trgovacka komora iz Trevisa i Beljuna u Rim. — „Progres“ javlja iz Rima: Ge-

neral je Diaz imenovao Marconi članom glavnog stožera. — List „Eclat“ javlja iz Rima, da **SE VENKOM SVIJDŠČU DOŠLUDA DODIJ BIRTELLIMA** panike, i da je vlada svagdje odredila uapšenja. Senzaciju pobudjuje uapšenje učitelja u Genui, kao i skinuće načelnika u okružju Mondovi.

* **Masaryk proti boljševicima.** „Wr. Politische Rundschau (polušlužbeni bečki list)“ priopćuje ovu vijest: Kako je poznato, bio je prošlog mjeseca Skobelev određen od sovjeta kao zastupnik demokratske Rusije za parišku konferencu, te je u tom pogledu primio nekakve upute. Proti tim uputama podiže Masaryk u listu „Ulto Rosiji“ vatreći protest, u kojem predbacuje centralnom odboru boljševika, da se teško ogrliješio o program samoodređivanja naroda, koji je bio primljen od cijele Rusije, te je odbor postao time nevjeran demokratskoj stvari. Upute Skobelovu ne govore ništa o narodu Husa i Komenskoga, te ne priznavaju prava samoodređivanja naroda; obratno baš, jer brane Austriju, koja je svojom nečasnom balkanskim politikom izazvala današnji svjetski rat. Sovjet je preuzeo u obranu Austriju, gdje militarizam u savezu s degenerovanom autokracijom drži 7 naroda u ropstvu, Masarykov je protest pun usovaka proti hapsburškoj dinastiji, proti kojoj postavlja demokratizam gospode Wilsona i Lloyda George-a. Protest se završuje time, da kaže, e se trajni mir ne može dosegć, dok se ne svelada njemački i austrijski militarizam, i dok se ne razdijeli Austriju. (Masaryk je poznati češki sveučilišni profesor na praškom sveučilištu, koji je pred ratom pobjegao u Inozemstvo, te je bio na londonskom sveučilištu imenovan profesorom slavenskih jezika, odakle je opet otišao u Rusiju. Op. ur.)

* **Uapšenja u Ateni.** „Petit Parisien“ javlja iz Atene, da je tamo bilo od vojnicih oblasti uapšeno 150 činovnika, novinara, učitelja i trgovaca, jer su bili pristaše prijašnjeg režima.

* **Sastanak nordijskih kraljeva Švedskih kralj.** koji je potaknuo sastanak triju nordijskih kraljeva u Kristijaniju u pratnji državnog ministra i ministra izvanjskih poslova. Na nazdravici norveškog će kralja odgovoriti švedski kralj. Nakon povratka će se objelodaniti službeni izvještaj triju državnih ministara. Neće se stvoriti nikakav nordijski trojni savez, nego će se strogo tjerati i nadalje dosadašnja politika neutralnosti. I o mirovnom se posredovanju ne će raditi.

* **Otprema vojnika iz Njemačke u Švicarsku.** U listu „Schweizerisches kaufmännisches Zentralblatt“ čitamo: „Uvjeti, pod kojima biće ostvareno naše gospodarsko utanačenje sa Njemačkom, nijesu nažalost takovi, da bi bezuvjetno bilo zajamčeno blitno poboljšanje naše opskrbe željezom i očjelom. Istina, Njemačka nam je dozvolila 19.000 tona na mjesec uz obećanje, da će dobavljače pridržavati na dobavu, tako te bi dakle naša industrija za nuždu mogla izlaziti — ako se bude utanačenje zaista i obdržavalo. No moramo imati pred očima, da su posve slična obećanja bila podana već povodom našeg posljednjeg utanačenja i da smo tad silno ostali na cijeliku. Uzrok tomu nije, kako bi tko možda bezazleno mislio, ležao u tom, što njemački dobavljači ne bi bili mogli otpremati robe, nego se je ta otprema uskraćivala po stalnoj nekoj osnovi i sustavu. Oni Švicarski tvorničari, koji su njemačkim oblastima bili u volji, primali su svoju robu, a drugi ne. Dok Švicarska sa svoje strane točno vrši ugovor, znala se je Njemačka u dalekosežnoj mjeri ustezati od svojih obveza. A glavno je na stvari to, što si je i u novom ugovoru ostavila Njemačka, nekako na, sličan način slobode ruke. Opet će se pozivati na to, da njemački dobavljači nijesu u stanju dobavljati utanačenu robu, i mi ćemo opet ostati kratkih rukava.“

* **Ukrajinci za plebiscit o pripadnosti Istočne Galicije.** Organ Ukrajinaca „Dilo“ predlaže plebiscit u istočnoj Galiciji, koji ima da odluci o pripadnosti ove zemlje bilo Austriji, bilo Poljskoj. Pravilno pučko glasovanje poslije rata dakako da je nemoguće, ali je moći zamisliti naknadu za plebiscit. Ukrainci bi mogli svoju volju izraziti poticajima, koji bi bili upravljeni kruni, ministarskom predsjedniku i ministru spoljašnjosti.

* **Pristaše maksimalista.** S ruske se granice javlja: „Djen“, koji je bio organ Kerenskoga, javlja, da su u 44 gubernije od 60 ruskih gubernija još oblasti iz carskog režima. U tim se gubernijskim oblastima ne brinu za naloge, koje stizavaju iz Moskve i Petrograda. U preostalih 6 gubernija podijeljena je vlast između provizorne vlade i maksimalista. Maksimalisti imaju potpunu vlast samo u tri gubernije, no te su

svakako najvažnije. Što se tiče držanja vojske, to su sjeverozapadna i zapadna vojska pristale **IZ MAKSIMALISTA. S JUŽNOZAPADNOM I KAVKAS.** kom frontom prekinute su brzovavne i telefonske veze, pa se stoga misli, da su ove vojske protiv maksimalista. Iz svega se može zaključiti, da je jedna dvanaestina pučanstva Rusije pristala **IZ MAKSIMALISTA.** Medjutim se misli, da će broj pristaša pučkih komesara porasti. („Novine“).

* **Dr. Dulibić o nagodbi.** Nagodbeni je odbor bečkog parlamenta držao sjednicu, u kojoj je uzeo riječ zast. Dulibić, te se pozabavio južno-slavenskim pitanjem, kao i potrebom, da se ono riješi u smislu, sadržanom u deklaraciji pred carevinskim vijećem. Zatim opisuje prilike na jugu, koje su skrivljene dualizmom, te se obrati proti proganjaju južnih Slavena, koje još uvjek ne će da prestane. On označuje nagodbu kao krpu papira, koja vrijedi isto toliko, kao i nagodba medju Hrvatskom i Ugarskom, koja ne sadržava niti jedne riječi, koja nije bila iskrivena. Govornik se bavi pitanjem željezničke veze s Dalmacijom, koja je u nagodbi od god. 1907. osigurana zaplinskičkom nagodbom, te bi 1911. morala biti gotova, ali nije to ni danas.

* **Nathan proti pacifizmu.** Bivši načelnik grada Rima Ernest Nathan, bio je imenovan velikim meštom talijanskog reda slobodnih zidara. Nathan, koji je već jedanput nosio tu čast, očjenio je uopće u svom nastupnom govoru stajalište Clemenceau-a i Lloyda George-a, se je osobito izrazio proti pacifizmu.

* **Francuske čete u Italiji.** Iz Lugana se javlja, da je talijanski ministar-predsjednik Orlando poslao na ured Havas vrzojavku, koja počinje sa saopćenjem, da sada opet francuske čete već stoje u linijama na strani talijanskih četa, prekomjernim rjeđima govoriti o čuvtvima sklonosti i bratstva, koja spajaju Italiju sa Francuskom te izražava zajedničku vjeru obiju država, da će braniti slobodu i svetsku kulturu pred barbarima.

* **Nemiri u Harbinu.** Reuter javlja: Prema vrzojavci iz Peking-a sve više rastu nemiri u Harbinu. Na strance navaljuju i plijene ih. Konzuli su priopćili ruskim oblastima, da će u slučaju, ne budu li pružena jamstva za zaštitu stranaca, biti pozvane engleske, američke i japanske čete, da sa ruskim i kineskim upraviteljima porade oko uzdržanja javne sigurnosti.

* **38 milijuna vojnica bori se u ovom ratu.** Američko ministarstvo rata izračunalo je na temelju službenih podataka svih zaraćenih država, da se u ovom ratu bori 38 milijuna ljudi, i to 27 i pol milijuna na strani antante, a 10 i pol milijuna na strani centralnih vlasti. U svemu sudjeluju u ovom ratu 22 države.

* **Rat na moru.** Kako javlja Reuter, javio je Lloyd George u svom posljednjem govoru u donjoj kući, da je 17. o. mj. bilo uništeno 5. njemačkih podmornica. Engleski stručnjak Arthur Pollen saopćio je u newyorškom listu „Associated Press“ ovo: Neobično sniženje gubitaka na brodovima, kako proizlazi iz zadnjeg izvještaja britskog admirala dokazuje, da se njemačko poduzeće s podmornicama bez uspjeha srušilo. Podmornice su pobijedjene. To je najvažnija vijest od tog doba, što je Amerika navijestila rat.

Iz Rusije.

: **B e r n, 28. (D. u.)** Savezno vijeće saopćuje: Povjerenik za vanjske poslove maksimalističke vlade u Petrogradu predao je zastupnicima 6 neutralnih država u Petrogradu notu, kojom daje na znanje predloge, koji su učinjeni antantinim poslanicima pogledom na primirje i mir. Trockij zahjeva u noti, da se ovi predlozi službeno saopće vladama središnjih vlasti. Švicarski je poslanik u Petrogradu, sporazumno sa ostalim tamošnjim neutralnim poslanicima potvrdio primjek note. Savezno je vijeće uzealo danas ovo saopćenje na znanje te je zaključilo, da se od svog poslanstva dade poticanje obavijestiti i da zahtjeva, da mu se saopće predlozi, koji su učinjeni alijirskim poslanicima u Petrogradu. Prema tome si je savezno vijeće pridržalo odluku o koraku, koji ima uslijediti uslijed Trockovog koraka.

Petrograd, 28. (D. u.) Reuter. Maksimalistički je vrhovni zapovjednik Krilenko, izdavši na vojsku i brodovje mirovni proglaš, otpušta na frontu.

* **Petrograd, 28. (D. u.)** Reuter. Maksimalistički je vrhovni vojni zapovjednik oputovao na frontu, a prije toga je izdao na vojsku i mor-

naricu mirovni manifest. Maksimaliste javljaju, da je uapšen bivši zapovjednik moskovskog vojnog okružja Ribačev, koji je, predjeven kao seljak, htio da uteče.

: Amsterdām, 29. (D. u.) Reuter javlja iz Petrograda pod 28. studenoga: Revolucionarni odbor u Minsk obznanjuje, da je general Balauev, koji je zapovijedao istočnom frontom, bio nadoknadjen maksimalistom radi toga, što se je ustručavao, da raspravlja sa Nijemcima o primirju. Maksimalisti su iza višednevnih bojeva osvojili Taškent. General bje Koročenko uapšen. — Španjolski poslovodja priopćio je Trockomu pismeno, da je njegovu notu predao svojoj vlasti. Poslovodja je još nadodao, eće učiniti sve, da ma štograd doprinese tomu zaključku mira, za kojim čitavo čovječanstvo tako vrće čezne.

: Amsterdām, 29. Petrogradsko vladino glasilo priopćuje, da je Petrograd na dulje vremena očuvan od glada, pošto je prispol velik broj brodova sa žitom, koji se već nalaze na Nevi.

Političke vijesti.

Ruska mirovna ponuda.

C. kr. vlast odgovorila je na bežičnu brzojavku ruske vlade, koja je stigla vojnom vrhovnom zapovjedništvu dne 29. studenoga, ovo: Vladu ruske republike! Okružna je brzojavka vijeća pučkih povjerenika od 28. studenoga 1917., u kojoj se ruska vlast izjavlja spremnom, da povede rasprave o zaključku primirja i sveopćeg mirovnog ugovora, stigla vlasti Austro-Ugarske. Po ruskoj vlasti obznanjeni pravci za primirje i mirovni ugovor, koji bi se imao sklopiti, i glede kojih očekuje vlasti ruske republike protupredloge, sačinjavaju prema nazorima austro-ugarske vlade primjerenu osnovu za povedenje tih rasprava. Vlasti se dakle Austro-Ugarske izjavlja spremnom, da stupi u pregovore glede bezodvlačnog primirja i glede sveopćeg mira, predložene po ruskoj vlasti. C. i kr. ministar izvanjskih poslova: Czernin.

Bežična, djelomice iznakažena brzojavka, koja je stigla c. i kr. vojnom vrhovnom zapovjedniku, popunjena je — u koliko je bilo moguće — ovako: Carsko selo, 28. prosinca. Svim narodima zaračenih zemalja! Slavodobitna je radnička i seljačka revolucija u Rusiji stavila na čelo mirovno pitanje. Dovršena je perijoda kolebanja, odgadjanja i blrokratizma. Sad se pozivaju svi vlasti, svi razredi, sve stranke svih zaračenih zemalja, neka kategorički odgovore na pitanje, da li su sporazumne, da zapodijenu s nama rasprave o bezodvlačnom primirju ili ne. O odgovoru na to pitanje ovisi, hoćemo li se ukloniti novoj zimskoj vojni sa svim njezinim grozotama i jadima, ili će pako Europom i nadalje proticati rijeke krvi. Mi, vijeće pučkih povjerenika, obraćamo se ovim pitanjem na vlasti naših savezničkih država. Pitamo ili pred licem njihovih vlastitih naroda, pred licem čitavog svijeta, jesu li za to, da pristupe mirovnim raspravama. Mi, vijeće pučkih povjerenika, obraćamo se u prvom redu na radničke razrede, da li su sporazumni, da se ovo bezumno klanje nastavi i da se slijepo ide ususret propasti europske kulture. Mi zahtijevamo, da radničke stranke saveznih država bezodvlačno odgovore na pitanje, da li su sporazumne sa povedenjem mirovnih rasprava. Ovo pitanje stavljamo na čelo. Mir, koji predlažemo, neka bude narodni mir, neka bude častan mir sporazumka, koji zajamčuje svakomu narodu slobodu gospodarskog i kulturnog razvoja. Radnička i seljačka je revolucija već obznanila svoj mirovni program. Mi smo priopćili tajne ugovore cara i buržoazije sa saveznicima i ovi su ugovori proglašeni neobvezatnima za ruski narod. Mi predlažemo javno svim narodima, da sklope novi ugovor na temelju sporazuma i zajedničkog rada. Na našu predlog odgovorili službeni i poluslužbeni zastupnici vladajućih razreda i saveznih zemalja time, što se ustručavaju, da priznaju vlasti vijeća i da se s njom stave u sporazum glede mirovnih pregovora. Mi pitamo narode, da li njihova akcionalna diplomacija izražava njihove misli nastojanja, da li narodi dozvoljavaju diplomaciju, da zakopa veliku mirovnu mogućnost, koja se je pružila po ruskoj revoluciji. Odgovor na ovo pitanje... (prekinuto). Dolje sa zimskom vojnom! Živio mir i pobratimstvo naroda! Pučki povjerenik za izvanjske poslove Trocki, predsjednik vijeća pučkih povjerenika Uljanov-Lenin.

Zanimivo jest, da je boljševička vlast upravila doduše ovaj poziv svim narodima zaračenih država ali samo vladama sa veznikom, izrčito dakle samo Francuskoj, Italiji, Engleskoj, Udrženim državama, Kitaju, Srbiji, Rumunjskoj i Japanu, još zanimivo je, da one vlade, na koje je bio upravljen taj mirovni poziv, nijesu odgovorile, a da su odgovorile samo one vlade, na koje nije ovaj poziv bio upravljen.

Zbrka u Rusiji.

"Djen" piše: „Ono, što mi sad preživljujemo ubijanje je čitave Rusije, po zločinačkoj ligi. Nepozнати је заставник Krilenko nudjati u ime ruske republike neprijatelju mir i određivati o budućnosti države. Ovaj čovjek imade smjelosti, da na svoju ruku uporabljuje sve posjedice čitavog svjetskog rata te svih žrtava i nevolja Rusije.“ Gradjanske novine imaju ove naslove: „Bjesomničnik“, „izdajica domovine“, „prodana zemlja“.

— O ličnosti zastavnika Krilenka, kojega su boljševici imenovali bili vrhovnim zapovjednikom, i koji se u nekim vijestima spominje kao pučovnik, piše „Vorwärts“: „Krilenk je upoznala šira javnost njegovim nastupom u petrogradskoj izbornoj borbi za drugu dumu godine 1906. Tad je po budilo veliku senzaciju to, što je u javnim izbornim skupštinama uz najstroži redarstveni nadzor nastupio jedan od socijalnih demokrata, Krilenko, koji je usto bio još boljševičkog smjera, a ipak znao i razumio, da kaže sve, što misli. Svakako je kod toga Stollpina vlast zažmirljena bita na jedno oko, jer joj je Krilenkova keratika kadeta veoma dobro došla. I tako je došlo, te se je ogovor i o nastupu „druga Abraham“, kako se je Krilenko nazivao, govorilo po čitavoj Rusiji, a novine su prilopčavale opširne izvještaje. Krilenko je uza sve svoje židovske stranačke lne porodome svojim krčenjima, a imade mu 37 godina. — U listu se „Pravda“ od 24. o. (nr. 1) nastavlja priopćivanje ruskih tajnih diplomatskih dokumenata. Oni, koji su sad priopćeni, od malenog su interesa naprama onima, koji su bili priopćeni dne 27. o. (nr. 1). Dne 5. ožujka 1915. brzojavio je ministar izvanjskih poslova, Sasonov, poslaniku u Pariz o engleskom odobrenju ruskih želja glede Carigrada, te veli pod kraj brzojavke, što se tiče Francuske: „Za mene su lično, koji gojim najveće povjerenje u Delenssa, potpuno dostatna uvjerenja, koja je podao, ali carska vlast mora željeti, da primi potanke izjave o odobrenju Francuske, knašto ih je primila bila od Engleske“. Dne 7. ožujka 1915. brzojavla Sasonov poslaniku u Londonu među ostalim: „Da se po allijirima stečeni prodor kroz Dardanele olakoti, carska je vlast spremina, sudjelovati u pravcu, da budi države, kojih sudjelovanje može Engleskoj i Francuskoj bili od koristi, na razboritoj osnovi zasnovljene za tu zadaću“. U brzojavci od 13. rujna 1917. na ruske poslanike u Parizu, Londonu, Tokiju, Washingtonu i na ruskih poslanika u Stockholmu govoril Tereščenko o razvilitku afere Kornilovićeve. Među ostalim ustanovljuje, da nije Kornilovićeva afera u bitnosti bila izazvana uslijed medjusobnih nesporazumaka, prouzrokovana nastupanjem raznih neuspjelih i raznili posrednika između glavnog slana i vlasti. O imenovanju Kerenskog za vrhovnog zapovjednika se veli, e je ono bilo potrebito, da se umire demokratski elementi i vojnici. U istinu će pako biti vodjomi ratnih operacija po glavicom stožera imenovani general Aleksejev. Brzojavka ministra izvanjskih poslova od 9. listopada na iste poslanike javlja o raspodjeljenju prigodom ustanovljenja pretparlamenta, u čemu vidi Tereščenko važnu tečevinu. S jedne strane ustanovljuje veliko popuštanje amjeričkih socijaličkih vodja, s druge pako strane ustanovljuje, da imaju ekstremiste velik uspjeh kod masa i vijeća, kojih će se ali važnost, kako se nuda, veoma oslabiti. U drugoj nekoj brzojavci na iste poslanike iznada Rige veli Tereščenko, da je to učinilo jak i ozbiljan dojam. Istodobno veli, e mora spomenuti, da su vijesti iz saveznih država u Petrogradu, osobito ona glede pisanja novina o dogadjajima na ruskoj fronti, veoma neugodno djelovaće u domoljubnim russkim krugovima. „Dok ovdje“, veli, „iz petnih žila nastojimo, kako bismo učvrstili odlučnost, da se rat naša uz svaku cijenu nastavi, i dok vlast u društvu raspodjeljenje u prilog saveznika, izgleda eto, kao da javno minijene kod ovih uskraćuje svoje povjerenje. To pobudjuje ovdje čudjenje, jer je naša srpska ofenziva i njom prouzrokovana protuofenziva uza sve nedale prisljila Nijemcem, da usredotoče na našoj fronti veće bojne sile, nego i ikad prije. Kerenskijeva je vlast težila za tim, da prekine stanje bojnog mirovanja, koje je u proljeću omogućilo bito neprijatelju, da baci čete sa naše fronte na francusku, a ta je svrha bila i postignuta. Tere-

šenko se nuda, da će biti poduzete mjere, kako bi se djelovalo na sveopće mnijenje saveznika, kod česa bi valjalo istaknuti, da u Rusiji nema nikakva kolebanja obzirom na izvanjsku politiku, prema kojoj se mora rat voditi svim silama i u potpunom sporazumu s antantom. Dne 30. rujna 1917. brzojavla Tereščenko zastupnicima Rusije u Parizu, Rimu i Londonu: Iz razgovora s ovdješnjim poslanicima alijiraca, a ponajpače s najiskrenijim izmedju njih, naime američkih, zaključujem, da su se naši saveznici na jednoj od posljednjih konferencija u Parizu ili Londonu sporazumjeli gledje razdiobe onih područja među sebe, koja bi nam morala u buduće pružati potporu za nastavak rata. Čini se, kao da su Amerikanci preuzeли na sebe, da urede naše željezničke svezne. Ovo je pitanje po nas od izvanrednog interesa, jer naime tehnička i materijalna pitanja kod nas kane poprimiti konačno ugrožljiv značaj gledje mogućnosti, da se rat zaista vodi. Na temelju toga bili bio spremni, da podjeli alijircima ususret i prihvatim inicijativu za predlog, da bi oni živje nešto dosad sudjelovali kod organizacije naše industrije i naših komunikacija, ako su oni za to zaista voljni. Molim Vas, da stoga oprezno u tom pravcu poradite i javite mi svoje dojmone.

Domaće vijesti.

Natječaj. Za školsku godinu 1917—1918 imade se podijeliti devet državnih kvarnersko-gimnazijalnih stipendija od godišnjih 200 kruna svaki. Ove stipendije mogu uživati pripadnici kvarnerskih otoka, koji polaze državne gimnazije u carevinskom vijetu zastupani kraljevinu i zemalja. Natjecatelji na ove stipendije moraju podastrijeti molbenice sa krsnim listom, svjedodžbom o cijepljennim kozlicama te sa školskim svjedožbama zadnjih dvaju polugodišta najkasnije do 1. siječnja 1918 i to putem školskoga ravnateljstva na c. kr. namjesništvo u Trstu. Od c. kr. namjesništva. Trst, dne 23. studenoga 1917.

Članovima mornaričkog konsumnog magazina se daje na znanje, da će se od četvrtka dalje prodavati u ulici Sissano br. 5 pekmez i šljive. Na jednu će se iskaznicu izdati 2.20 kg šljiva i 2 kg pekmeza i to kg po 8.— K. Prodavat će se prile podne od 7—11 sati, popodne od 1—4 sata i pol. U četvrtak će se imenovana roba izdavati na iskaznice br. 1 do 2000, u petak je zatvoreno, u subotu na iskaznice br. 2001 do 3000, u nedjelju (samo prile podne) od 3001 do 4000, u ponedjeljak od 4001 do 5000, u utorak na iskaznice od 5000 dalje i na iskaznice, koje vrijede samo za ratno vrijeme.

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 4321.

Prosvjeta.

Književna objava. Kao IV. knjiga „Hrv. priopćedač“ izšao je roman Rikarda Nikolića: Lomonostazom, u kome se obradjuje predmet iz suvremenoga života naše mladje generacije. Cijena K 2·50.— Kao V. knjiga „Hrv. priopćedač“ doštampava se, pa će za malo dana izaći djelo M. rina Begića: U očekivanju, koje sadrži izvorni roman našega invalida i jednu izvornu novelu; jednim i drugim zahvaća pisac velikom umjetničkom snagom najvažnija narodna pitanja naših dana. Cijena K 2·50. Postarina zapada 20 fil. za svaku knjigu. Cijavo I. kolo „Hrv. priopćedač“ (5 knjiga) stoji s poštarinom K 13·60. Narudžbe izvršuju se samo uz unaprijed poslan novac. — Dr. Branko Vodnik. Zagreb. Akad. trg. 4.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 334 od 30. studenoga 1917.

Posadno nadzorstvo nadpor. Šanta.

Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“: štopski lječnik dr. Schiller.

Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj boinic: štopski lječnik dr. Kremer.

Hrvati, Hrvatice!
Sjetite se naše pozrtovne „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

MALI OGLASNIK.

Fotografski predmeti, kao ploče, papir, kartoni, razne keramikalije itd. dobivaju se uz niske cijene i točnu podvorbu kod K. GORTAN — Pazin.

Nikelni novac daje u zamjenu papirnica Jos. KRMPOTIĆ, trg Custoza, br. 1.

Svaka kruna

jača nadu da ćemo neprijatelja poraziti!

Svaka kruna

gradjevni je kamen za mir!

Svaka kruna

pozivlje naše junake da se prije povrate sa bojišta!

S toga neka svak vrši svoju dužnost i podpiše ratni zajam!

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored**Suparnik profesora Erichsona**

drama u 4 čina.

Početak: 2·30, 3·55, 5·20 i 6·45 s. pop.

Naprekidne predstave.

Ulažnina: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Uti se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo ni pridržaje pravo promjeniti raspored.

Šak je stari Plunkett pošao kući.

Crtica iz Kalifornije. Napisao Bret Harte.

(Nastavak.)

Kroz nekoliko je dana posve šutio o svom posjetu na istoku; ograničavao se je na to, što je stanovitim nekim ratobornim načinom opetovanio naglašavao, e je uvihek tvrdio, da će poći, i eto, sad je zaista bio kod kuće. No malo po malo postajao je razgovornijim i pripovijedao je veoma otvoreno i kritički o običajima u New-Yorku i Bostonu, govorio je opširno o društvenim promjenama, koje su se zbole tečajem godina njegova izbjivanja i izražavao se ponajpače veoma oštro o onom, što je nazivao glupostima prevezane civilizacije. Još nešto je kasnije stao nejasno natucati o pomanjkanju svakog čudoredja u višim krugovima tamošnjega društva i konačno je skinuo posvema krušku te otkrio nedostojnost new-yorskog društvenog života u svoj njezinoj golotini — tako, da me i sad hvata mraz, kad god se sjetim njegovih začudnih otkrića. Kako se je činilo, bilo je pisanje svagdašnji običaj prih dama u gradu. Nećudorednosti, koje se je jedva usudjivao natuknuti, da počinjavaju najizobraženiji obojega spola. Skrtost i pohlepa da su obični grijesi bogataša.

„Uvijek sam tvrdio“, nastavio bi, „da je iskvarenost neukloniva posljedica lijene raskošnosti i bogatstva; i da se imetak ne upotrebljuje u svrhu, kako bi se razvila naravna pripomočna vrela zemlje. Hvala Vam — ja volim piti svoj čaj bez ţećera.“

Moguće je, da su mnoga od ovih tužnih

Politeama Ciscutti.

Danas u subotu

velike kinematografske predstave
sa slijedećim rasporedom:

„ISKRA“

velika drama u 3 čina sa glasovitom umjetnicom Tina di Lorenzo u glavnoj ulozi.

Mjesečnjakinja

veseloigrat u 2 čina.

Početak: 2, 3·30, 5 i 6·30 s. pop.

CIJENE za ovaj film: Ulažnina za parter i lože K 1—; lože K 2—; zatvoreno sjedalo 50 fil.; galerija 30 fil.

Takodjer za djecu!

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrsti pokutva,
šivačih i drugih strojeva

poznata tvrtka

FILIP BARBALIĆ, Šisanska ulica,

Tapetarske radnje i popravke
pokutva obavlja brzo uz umje-
rene cijene.

Podupirajte Družbu!**Politeama Ciscutti.**

Utorak dne 4. prosinca, obdržavat će violinista

ZLATKO BALOKOVIĆ

već predobjavljeni drugi

= KONCERT =

10% ulaznine pripasti će dobrotvornoj svrsi.

**Predprodaja karata početi će danas od 10—12 i 3—5 sati
poslije podne kod kazališne blagajne.**

CIJENE JESU: Lože prizemno K 16—; u prvom redu K 14—; ulaznina u prizemlje i lože K 2—; mehka sjedala K 3—; druga sjedala u prizemlju K 2—; rezervirana sjedala na galeriji sa ulaznim K 2—; Galerija K 1—.

otkrića našla put u mjesno novinstvo. Još se sjećam uvodnog članka u llistu „Opominjač Iz Monte-Plata“, pod naslovom „živčano oslabljeli istok“, u kojem je pisac dokazivao živim rječima kobnu propast New-Yorka i Nove Engleske, te prikazivao Kaliforniju kao posljednje i najnajravnije sredstvo za spas.

„Možda“, žavršavno je list, „možda se smije dodati, da grofovija Calaveras pruža najljepšu zgodu poduzetnom duhu posjetnika sa kapitalom.“

Kašnije je svratko govor i na svoju obitelj.

Njegova se je kćerka, koju je ostavio bio kao djejete, rascvjetala do lijepa djevojke. Sin je bio već viši i jači od oca; i kćer Šaljivoj je jednog omjerivanja snage „mladi uguruz“, kako je Plunkett prikazivao glasom, dršćućim od očinskog pionera bacio svog nejznog oca dvaputa na tla. Ali osobito je volio prikazivati o svojoj kćeri. Osokoljen živalnim interesom, koji je naše muško pučanstvo uvek pokazivalo za žensku ljepotu, opširno bi prikazivao o njezinim čarima i prednosti, i konačno je pokazao njezinu fotografiju — sliku veoma lijepu djevojku — uslijed česa je ona došla u najveću pogibiju.

Medutim, njegova je priča o njihovu sastanku bila tako osebujna, te ne mogu na ino, a da ju ne opetujem vjerno prema njegovim rječima.

„Znadete li, vi mladi“, počeo je, „ja sam uvihek tvrdio, e mora čovjek biti u stanju, da po nagonu opet upozna svoje meso i krv... Bilo je deset godina ovamo, otkako nijesam bio više vidio svoje Melindice. Njoj je bilo tada tek sedam godina, te je bila po prilici o vaku velika. I što sam učinio, kad sam došao u New-York? Zar da sam izravno pošao u svoju kuću i stao pitati

za svoju ženu i djecu, kao (drugi) ljudi? Ne, gospodo! Obukao sam se poput kućara — da, gospodo, poput kućara; i tad sam pošao i povukao za zvonce. Kad je sluga otvorio, zamočio sam najnaravnijim na svijetu načinom, — vidite ovako! — da smijem gospodjama pokazati svoju robu. Ali tad zaori iznenada glas preko štube tloje:

„Ne trebam ništa; kažite mu, neka (podje dalje)“

„Veoma krasne čipke, gospodjo — sama prokromčarenā roba“, velim ja i pogledam prema gore.

„Napolje s Vama, dangubo!“ odvrati ona.

Prepoznao sam mili glas, mlađići; bila je to moja žena tako sigurno, kao što je dvaputa dva četiri. Ona nije imala nikakova nagona u sebi.

„Možda žele mlađe gospodjice štograd?“ nastavim ja.

„Niste li me razumješi; skitnice! Dađe s Vama!“ zagrmi nuda mnom.

I tim rječima skoči proti meni, a ja umaknem. Deset godina imade tomu, mlađići, što nijesam vido svoje žene; ali kad je skočila bila proti meni i ispružila proti meni stisnutu pijest, tad sam ju prepoznao i uzmaknuo.

Stajao je kod stola za točenje — njegovog običnog stajališta — kad je to prikazivao. Kad je dospio bio do ovoga mjesta u svom prikazivanju, okrene se svojim slušateljima pogledom, koji je izazvao djelovanje. Jér oni, koji su isprvice pokazivali znakove sumnje i slab interes, odmah kao da su postali silno zadovoljni i veoma značajniji, kad je nastavio:

(Nastaviti će se.)